

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

8. Effectus adaequatus prædestinationis gratuita est liberatio. Quid illa, & à quibus. Prædestinatio gratiæ facta est præviso peccato non aliter.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

præfiverit. Nam ante decretum istud nostro
consciendi modo, non erit in Deo præscien-
tia rerum istarum, quas eum facturum pon-
imus, nisi simplicis intelligentia, tanquam
possibilitium, quarum futurio ex decreto solo
faciendi proficiscitur. Hoc enim quemadmo-
dum est prima causa faciendi, ita cæterarum
omnium causarum, ex quibus illa res habet
quod futura est, determinationem antecedit.
Ex quo etiam accedit, ut licet istud decretum
est prima causa productionis rerum, ita scien-
tia ista visionis, vi decreti istius ad eas pro-
ducendas, in executione concurrat. Scientia
etiam pura possibilitium nihil causat illa
quæ causal, necessario est voluntate Dei de-
cernente posterior, quæ sane per hoc ipsum,
quod eam præcedat voluntatis decretum, iam
non est simplicis intelligentia, sed libera &
consequenter visionis quemadmodum & re-
centiores quidam hoc ipsum tradunt.

Alvar. diff.
1. 3. c. 16.

Altera opinio, qua scientiam conditiona-
tam ab Augustino significatam asserit, ex il-
lis ipsis Augustini testimoniis huc usque à me
prolatis per se ipsa corrumpit.

Adversus quam istud generaliter capitale
est, quod non dicat Augustinus, Deum per
istam præscientiam prænoscere, quid homo
hæc vel illa gratiarum serie data, facturus sit
quemodo si illam conditionatam scientiam
intelligeret, debuisset loqui sed per eam
præscire Deum opus suum, præscire quid ipsi fa-
cturus sit.

Lib. de præd.
ss. c. 10.

In id exsertissimè dicit, Deum prædesti-
nationis præscire, in id præmittere (quod est
prædestinationis effectum patet) quod
ipse scilicet sciat, non quod homines. Quod circa
hæc scientia illa conditionata, secundum Au-
gustini sententiam, Deo tribui debeat quem-
admodum non est difficile ostendere, si ve-
rè non debeat, non esse tamen ab ipso in ista
prædestinationis definitione significatam, ex
his quæ iam diximus satis liquet: nec signifi-
cari potuisse ex natura gratiæ liberatrici &
Christiane, quam supra uberius explicavimus,
abundè intelligitur. Est enim talis in volun-
tatem efficacia, tantæque potestate liberò ar-
bitrio dominatur, ut nihil hostilitis ei quàm
ista præscientia conditionata, prout eam isti
authores explicant, excogitari posse videatur.
De quo alibi latus.

Porro (ut istud etiam breviter dicam)

CAPUT OCTAVUM.

Effectus adæquatus prædestinationis gratiæ est liberatio. Quid illa, &
à quibus. Prædestinatio gratiæ facta est præviso
peccato, non aliter.

Quantum ad primam huius quæstio-
nis partem, iam ex antedictis utrum-
que intelligitur, effectum prædestina-
tionis gratiæ esse gratiam. Ita disertis ver-
bis Augustinus: Inter gratiam porro & prædesti-

Lib. de præd.
ss. c. 10.

quævis toties Augustinus præscientiæ men-
tione ingerat, quando de prædestinatione dis-
putat, ut nonnulli arbitrati fuerint, prædesti-
nationis naturam in ædè intellectus præcipuè
collocatam esse, ex diversis tamen in pius locis
manifestum est eam in divina voluntatis de-
creto esse sitam. Quæ inde imprimis claret,
quæ sæpius prædestinationem electionem vocat,
ut quæ adeo ut dicat: *Electi sunt ante mundum*
constituti ad prædestinationem, in quibus Deus sua su-
tura facta præscivit, et eligere ut crearentur homines,
nihil aliud nisi prædestinare ut crearentur. Quomodo
deum eligere eos qui non erant nisi prædestinandi?
Alibi utitur verbis, *statuendi, constituendi, de-*
cernendi, hæc autem sunt voluntatis. Nam
ut est in libro *Effectus*: *Non est qui possit resistere*
voluntati tue si deserveris salvare nos.

Lib. de præd.
ss. c. 10.
Cap. 11.

Effectus.

Imò prædestinationem vocat Augustinus
definitam sententiam voluntatis Dei. De quibus
vide latius capite primo. Sic intellexerunt et-
iam Augustini doctrinam Massilienses ad-
versarij eius, itemque Prosper & Hilarius
discipuli eius, nam de prædestinatione Augu-
stini in controversiâ tracta disputantes, vocant
eam passim & sæpius *propositum Dei quò sit hominū*
discretio, definitionem, prædestinantis electionem co-
stitutionem Dei, propositum & consilium voluntatis
Dei, quo vas in honorem conditur, ita videli-
cet ut præscientia ex ipso proposito seu decre-
to Dei proficiscatur. Hoc idem S. Fulgentius
docet apertissime & sæpiissime. Virumque prædes-
tinando Deus præparavit in illa incommutabili vo-
luntate, in qua se futurum effectum hominū renovā-
di disposuit ut eius voluntas in opere novo nova esse
non possit. Et multo interius: Vera igitur incommu-
tabilitas digne vocatur aternitas, in qua aternitate
incommutabilis voluntatis suæ creatur ille iam se-
esse dicitur, quod in creatura mutabili, prout oportu-
ne faciendum disposuit, sic vite dispositum facit. Et
multis interjectis iterum: Tales itaque Deus ap-
paravit in interitum punitionis, quem peccatori iustus
index, prædestinatione iusta decrevit. Nec dissonat
ab ista doctrina in alijs libris suis. Nam in illis
quos de veritate prædestinationis & gratiæ
scripsit, diversis locis idem docet, nunc dicens
Deum prædestinare secundum propositum voluntatis
sue; nunc neminem vincere prædestinationem, sicut
nullus potest eius vincere voluntatem, & similia
quibus prædestinationis naturam eum in vo-
luntate collocare, manifestissime liquet.

Fulgent. iii.
1. ad man.
Lib. 2.

Fol. 15.

Fol. 67.

Lib. 3. de
ver. 1. 1. 6.

Porro per gratiam non intelligitur ipsa præcisè gratia, prout distinguitur ab effectu suo, sed præcipue ipse effectus, quem Deus per gratiam in homine operatur, hoc est, ipsum opus bonum quod Deus homini per gratiam donat, & in homine per gratiam operatur. Hoc est enim propriè quod Deus se in hominibus facturum esse præsevit, & per hoc prædestinavit. Declarat hoc infinitis locis Augustinus, loco gratiæ semper proferens ipsa merita bonorum operum, quæ suæ gratiæ liberalitate & operatione largitur, ut in illo ipso loco quem citavimus, explicans id quod primo loco dixerat: *Quod utaque ait Apostolus non ex operibus, ne foris quis extollatur, ipsius enim sumus figmentum, creati in Christo Iesu in operibus bonis, gratia est. Quod autem sequitur, quæ præparavit Deus, ut in illis ambulemus, prædestinatio est.* Et statim simpliciter explicans id ipsum quod secundo loco repetiverat: *Quando ergo promissit Deus Abrahæ in semine ejus fidem veniunt, dicens: patrem multarum gentium posuisti, unde dicit Apostolus: Ideo ex fide, ut secundum gratiam firma sit promissio omni semini, non de nostra voluntate potestate, sed de sua prædestinatione promissit. Promissit enim quod ipse facturum fuerat, non quod homines; quia estis faciunt homines bona, quæ pertinent ad colendum Deum, ipse facit ut illi faciant, quæ præcepit, non illi faciunt ut ipse faciat quod promissit, alioquin ut Dei promissia complerentur, non in Dei, sed in hominum est potestate. Ecce utroque explicat loco per gratiam se effectus gratiæ intelligere. Gratia quippe operandi non datur à Deo ut in ipsa steteret, sed ut Deus per ipsam gratiam in homine velle & perficere operetur. Unde facta illa sua, quæ per prædestinationem Deus præscire dicitur, sæpe exponit Augustinus esse fidem, charitatem, pietatem, obedientiam, perseverantiam, hoc est, ipsum credere Deo, diligere Deum, colere Deum, obedire Deo, perseverare in Deo, quæ etiam dona ac munera Dei, quæ suis electis se donaturum esse præsevit. Cui asserenda veritas non est opus pluribus, cum totus uterque liber de prædestinatione sanctorum ac perseverantiæ dono, nihil aliud clamer.*

Porro sub ista gratia, hoc est, sub istis effectibus gratiæ, etiam gloriam intelligendam esse; jam satis superque in præcedentibus confirmavimus. Vnum hæc adicio, utraque ista tam gratiam, quam gloriam, hoc est, tam merita seu opera bona, quam operum præmium sub prædestinationem gratuitam cadere, non sub qualibet consideratione, sed quantum sunt beneficia liberationis. Nam hoc est, quod Augustinus dicit, prædestinationem esse præparationem beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicumque liberantur. Porro liberatio respicit essentialiter libertatem. *Liberari* quippe proprie dicitur, inquit idem, *liberam fieri: quomodo salvari, saluum fieri; sanari, sanum fieri: sic liberari liberam fieri.* Neque ista proprie dicitur libertate, quisquam liber sit, nisi à servitute, quemadmodum satis intellexerunt Iudæi, quando respondebant Christo liberatori:

A *Nemini servivimus unquam: quemodo tu dicis: Veritas liberabit vos? Hoc est, inquit Augustinus hoc explanans: Quos vides non habere servituti necessitatem, quemodo es polliceris libertatem? Hæc ergo servitus, à qua homines liberantur per illa Dei beneficia, non est servitus hominum visibilium, nec proprie & immediatè diaboli, sed peccati. Quod & Christus eodem sermone demonstravit Iudæis, cum eis libertatem polliceretur: Omnis, inquit, qui facit peccatum, servus est peccati &c. si ergo vos Filius liberaverit, verè liberi eritis. Quasi diceret peccati servitute servi estis, qui vos liberos venditatis. Si ergo vos Filius ab hac servitute peccati liberaverit, verè liberi eritis. Quid sit verò illa peccati servitus, cui genus humanum ex Dei æquitate & propria iniquitate damnatum est, alio loco uberius diximus. Hoc loco satis fuerit intelligere, non esse solam peccati culpam sive ex origine, sive propria operatione contractam, à qua peccatorum omnium remissione liberamur. Quisquis enim tali remissione liberatus est, non continuo beneficia certissimæ liberationis, de quibus Augustinus loquitur, assecutus est: sed esse in primis præter peccati culpam servitutem concupiscentiæ, sive servitutem sub lege peccati & mortis, quæ phrasi Apostolica *P. E. C. C. A. T. V. M.*, & *lex peccati & mortis* dicitur, & à qua Christus liberat nos per gratiam suam. Denique ipsum corpus mortis, à quo tanto gemitu Apostolus liberari petit, quando dicit: *Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius?* Hoc est, de vitijs corporis mortis. Nam de ipso corpore mors corporis separatur, sed contracta ex illo vitia coherent, quibus iusta pena debetur, quam etiam in inferno ille dines invenit. Hinc se non poterat utique liberare, qui dicit: *Quis me liberabit de corpore mortis huius?* Nam de talibus vitijs carnalibus, quæ ex originis corruptione inundantur, & proprijs magis magisque crescunt iniquitatibus, non liberatur homo sine gratia Salvatoris, nec quando per mortem corporis liberatur à corpore. De quibus etiam latius alibi dictum est. Servitus igitur ista qua spiritus hominis dominantis servit cupiditati, & carnalium vitiorum exercitui, unde fomes tentationum omnium, quæ vel sponte ex homine, vel ex diabolo concupiscentias, quibus conspersi sumus, commovente proficiscuntur, non tollitur ex homine, nisi & culpa tota per perfectam justitiam, & illa dense tenebræ, quibus ex peccato involuti sumus, per luminosissimam sapientiam, & concupiscentiæ vetustas, per ipsam mortalis corporis innovationem resurrectionemque deleatur. Ex quo sane fit, ut libratissimè rectissimèque dixerit Augustinus, effectum adæquatam prædestinationis gratiæ describendo, esse beneficia Dei, quibus certissime liberantur, quicumque liberantur: hoc est breviter, esse beneficia liberationis perfectæ, seu liberationis, ut Christi verbis loquar, quæ si nos Filius hominis liberaverit, verè liberi erimus. Verè namque seu perfectè liberi non erimus nisi & ipsi corpus*

B *in quo*

C *in quo*

D *in quo*

lib.

lib.

Sermon 48. de verbis Dom. cap. 2.

libid.

Vide lib. 7o de gra. Chr. Sav. c. 6.

Rom. 6. 18.

Rom. 7.

Lib. de nat. & gra. c. 55.

libid. c. 55.

in quo omnium incentiva vitorum circumferimus, liberetur a servitute corruptionis in libertatem gloriae filiorum Dei, per redemptionem videlicet corporis nostri, ubi grecè est ipsissimum verbum, δουλεία, id est, servitus, & δουλοπία & δουλοβία, que Aug. in græca lingua evidentiùs sonare tradit proprie dicta libertate, quatenus opponitur servituti. Nam alioquin liberatio magis diffusâ & improprîâ significatione extenditur ad omnem cuiuslibet hostis aut molestiæ, aut omnis mali depulsionem, ut observat ibidem Augustinus: In consuetudine latina lingua liberari duobus modis dicitur. Et maxime in eo consuevimus audire hoc verbum, ut quicumque liberatur intelligatur periculum evadere, molestiis carere. Liberari autem proprie dicitur liberari fieri. Vna significatio igitur maxime usitata est altera verò propria. In Augustini definitione intelligimus valde convenienter, iuxta principia ipsius alibi latius deducta, propriè dictam liberationem, quæ usque ad beatam corporis redemptionem, ipsamque spiritus felicitatem gloriosam se protendit, sine quibus perfecta spiritus liberatio, omnisque depulsio servitutis obtineri nequit. Hanc verò propriè dictam perfectamque liberationem quisquis fuerit assecutus, hoc ipso quoque iuxta vulgarem & maxime usitatam significationem liberandi, liberatus erit: nempe ab omni interno externoque hoste, ab omni interna externaque molestia, ab omni denique interno externoque malo.

Et enim utraque liberatio hinc iustitiæ dilectionis & concupiscentiæ refrænatione ac diminutione incipitur, & in beata corporis reformatione atque animi perfectâ sapientia perficitur. Quapropter si quis maluerit liberationem per Dei beneficia quibus certissimè liberatur, vulgari tenè intelligere ab omni videlicet malo, nihil fuerit inconueniens. Nam & pro tali liberatione malorum omnium ad quæ ex peccato condemnati sumus, depulsionem complectere, tantis gemitibus tota deprecatur Ecclesia, quando quotidie clamatur ad Deum: Sed libera nos a malo. Hoc enim dicendo nos ipsos, ut Augustinus docet, admonemus, nandum esse in eo bono, ubi nihil patimur malum. Et hoc quidem ultimum quod in dominicâ oratione possumus, tam late & tamque evidenter, & manifestè patet, ut homo Christianus in qualibet tribulatione constitutus, in hoc gemitu edat, in hoc lachrymas effundat, hinc exoratur, in hoc immoretur, ad hoc terminat orationem suam. *Item 2. illa 2. cor. 3. 17. Gàm verò genus humanum, & in illam proprie dicitur animi servitutem, & in univèrsam malorum liberam consequentem, non tunc dicitur nisi ex peccato, propter quod nascuntur omnes filij huius, totaque natura in radice vitata atque damnata est; recòssimè quoque dicitur in Augustini definitione libertatem intelligi, quæ à damnatione liberatur, cui obligati nascimur. Itaque prædestinatio gratuita, seu electio, & discretio gratiæ, iuxta Sancti Augustini definitionem, non est aliud, nisi propositum liberandi aliquem à damnatione æquius reus nascitur. Nam ex isto proposito*

gratuito fluunt illa beneficia Dei, quibus ille quem voluerit liberare, certissimè liberatur.

Ex qua profectò velsola definitione perspicuum evadit, electionem seu prædestinationem hominum gratiam, iuxta Sancti Augustini doctrinam, à Deo factam esse post prævisum peccatum, cuius iniquatione damnandi videbantur, & à cuius erant damnatione liberandi. Decretum enim liberationis concipi non potest, nisi prævisâ servitute, sicut nec decretum sanandi aliquem, nisi prævisâ ægritudine, quas essentialitè liberatio, sanatioque supponunt. Unde passim in operibus suis adversus hostes gratiæ Dei, disertis verbis docet, vi prædestinationis divinæ homines ab originali massa seu damnatione discerni. Nam de diversis gratiæ donis quæ plurimis negantur loquens, causam istius denegationis in æternam illam prædestinationem & discretionem, ascendendo refert, quæ homines in mente Dei ab invicem discernuntur, hoc est, à communis damnationis massa seligendi, discernendique æternæ prædestinationis proposito discernuntur. *Ac per hoc, inquit, & qui Evangelium non audierunt, & qui eo audito in melius commutati perseverantiam non acceperunt, & qui credere noluerunt, & qui per iram parvulam nec credere potuerunt, sed ab originali noxa solo possent lavacro regenerationis absolvi, quo tamen non accepto mortui perierunt, non sunt ab illa conspersione discreti, quam constat esse damnatam, divinis omnibus ex uno in condemnationem. Et paulò inferius ordine recipit, descendendo ex illo æternæ prædestinationis proposito, quo homines à communis massa humanæ damnatione discernuntur, omnium donorum Dei diversitatem velut ex fonte derivat:*

Quicumque ergo ab illa originali damnatione ista divina gratiæ largitate discreti sunt, non est dubium quod & procuratur eis audiendum Evangelium, & cum audierint credunt, & in fide qua per dilectionem operatur usque in finem perseverant, & si quando exorbitant, correcti emendantur &c. Hæc enim omnia operatur in eis, qui, ysaia misericorditer operatus est eos qui & elegerit eos in filio suo ante constitutione mundi per electione gratiæ. Et sine ulla omnino ambiguitate apertissimè: Qui verò perseveraturi non sūt

Et sic à fide Christiana & conversatione lapsi sunt, aut tales eos vite huius finis inveniat: procul dubio nec illo tempore quo bene pieque vivunt, in isto numero electorum & prædestinatorum computandi sunt. Novem sunt à massa illa perditiva præsentia Dei, & prædestinatione discreti, & ideo nec secundum prophetam vocati, ac per hoc nec electi. Et rursus in eodem illo libro: Faciat ipse cum charitate quod sit esse faciendum: scilicet enim talem corripimus, facturo Deo aut misericordiam aut iudicium: misericordiam quidem si à massa perditionis ille qui corripitur, gratiæ largitate discretus est.

Hinc igitur proficitur à contrario, ut apud eundem Augustinum reprobari à Deo, non sit aliud, quàm, in illa ipsa originali damnatione relinqui.

serm. 48. de verb. Dom.

lib.

lib. 11.

lib. 11. ad Probam c. 11.

lib. 11.

lib. 11.

lib. 11.

lib. 11.

lib. 11.

lib. 11.

lib. de gratia.

lib. de gratia.

lib. de gratia.

lib. de gratia.

Hoc

Lib. 1. con- tra Iulian. imper. fol. 180.

In Enchir. ad Laurent. 195.

Lib. 1. de pecc. me. 110. ult.

Lib. de dono perseveran. 114.

ibid.

ibid.

Epist. 105.

ibid.

ibid.

Hoc ipso quippe, quo Deus aliquem non constituit ex damnatione iam contracta debitaque liberare, necessarid reprobatus, & aeterna damnatione plectendus est: Cum dicuntur, inquit, omnes ex uno in condemnationem, ipsa massa significatur, ex qua sunt a sigulo alia vasa in honorem, id est, qua assumuntur in gratiam, alia in contumeliam, ut est qua ad supplicium relinquuntur. Et in Enchiridio ad Laurentium: Tu et (in futura vita) non latebit quod nunc laet, cum de duobus parvulis ionis esset assumentis per Dei misericordiam, alius per iudicium relinquendus, in quo si qui assumetur, agnosceret, quod sub per iudicium deberetur, nisi misericordia subveniret. Et in libris de peccatorum meritis: Deo per suam misericordiam iudicante, qui parvulorum ab ipso reatu non mereantur absolvi. Quod & alijs non paucis locis tradit: Vnde utrumque coniungit, & electionem praedestinantis alios ex massa damnationis, & in eadem alios reprobando, relinquuntis in illo ipso loco, ubi definitionem gratuitae praedestinationis expresserat. Nam ut ex antithesi ostenderet quid dixisset, eos certissime liberari, quicumque liberantur, & quis sit ille terminus, unde praedestinatio gratiae eos ista beneficiorum preparatione liberare decrevit, statim nullis verbis interiectis adjicit: Ceteri autem ubi nisi in massa perditionis, iusto divino iudicio relinquuntur? Vbi Tyrig reliqui sunt & Sidonij, qui etiam credere poterunt, si mira illa Christi signa viderent. Et radicem detegens, cur talibus hominibus non adhibeantur illa signa, per quae si adhiberentur, praesciuntur esse credituri: Et tamen si Dei alio re iudicio a perditionis massa non sunt gratia praedestinatione discreti, nec ipsa eis adhiberentur, vel dicta divina vel facta, per quae possent credere, si audirent utique tota vel viderent. Et in eodem capite de Iudaeis. In eadem perditionis massa relictis sunt etiam Iudaei, qui non potuerunt credere in conspectu suo tam magno clarisque virtutibus.

Haeo denique causa est, cur sexcentis locis Augustinus, terminum seu effectum praedestinationis, qui in eius definitione tangitur per verbum liberandi, explicet per liberationem a massa perditionis, a morte, a supplicio, a damnatione, & e contrario effectum reprobationis, per non liberari, sive puniri, sive damnari, & huiusmodi. Et in epistola ad Sixtum: Parum attendunt, quod debita reddatur poena damnata, indebita gratia liberata, ut nec ille se indignum queatur, nec dignum se ipse gloriatur, atque ita potius acceptionem nullam fieri personarum, alii quae eademque massa damnationis ex offensionis involvit, ut liberatus de non liberato distat, quod etiam libi supplicium conveniret nisi gratia subveniret. Quod in eodem loco uberius & instans agitur & inferius: Cur autem illum potius quam illum liberet, qui non liberet, scrutetur qui potest iudicium ejus tam in eorum profundum &c. Et adhuc in eadem epistola de praedestinatione atque electione Iacob praefratre Esau disputans, propterea Prophetam dixisse docet: Iacob dilexi Esau autem odio habui: Vt intelligeretur hoc apertum passum per Prophetam, quod antequam

A illi nasceremur, erat in Dei praedestinatione per gratiam. Et quid tandem istud? Quis enim diligebat in Iacob antequam natus fuisset aliquid boni, nisi gratiam misericordiae, quod essentialiter misericordiam respicit, sua donum? Et quid dicitur in Esau, antequam fuisset aliquid mali, nisi originale peccatum? Quod uberius & enodatius explicat paulo post: Vt cum ex eodem patre, eadem matre, uno concubitu, antequam aliquid boni cogissent boni aut mali, alterum Deus diligit, edis alterum, intelligat Iacob, ex illa massa originalis iniquitatis, ubi fratrem suum cum quo habuit communem causam, videt per ipsam remisse damnari, non nisi per gratiam potuisse discerni. Vbi Deum diligere Iacob & odisse Esau, nihil est aliud quam praedestinare & reprobare, seu praedestinatione sua a perditionis massa discernere, & in illa relinquere, seu damnare, in xta illud eiusdem in epistola ad Paulinum. Sed quomodo, inquit, non est iniquitas apud Deum si diligendo discernit, quos merita nulla discernunt? Et paulo post effectum iustitiae aeternae dilectionis sive discretionis a massa perditionis, sive supplicii praedestinationis exprimens parabolice: Quis nos sic docuit, nisi ex illa massa primi hominis, cui meritorum debetur, non ad merita hominum, sed ad Dei misericordiam pertinere, quod quisque liberatur, atque ita non esse iniquitatem apud Deum, quia neque remittendo, neque exigendo quod debetur, iniustus est? Ibi enim gratia est indulgentia, ubi iusta potest esse vindicta. Et hinc evidenter apparet, a parva debita liberato & gratia iustificatio, quantum beneficii conferatur, quod alter equaliter reus sine paucientis iniquitate puniatur. Nunquam finirem, si omnia sancti Doctoris loca congererem, quibus effectum illum praedestinationis in definitione memoratum veritas istis: Quibus certissime liberantur &c. per liberationem a massa perditionis exponit ut sane fastidium potius, quam instructionem allaturus mihi viderar, si pluribus accersendis immorer. Consulenda, si cui plura videre libet, libri 2. ad Bonif. caput 4. & lib. 4. cap. 6. libi de natura & gratia cap. 5. & 6. libi contra Iulianum cap. 17. & libi 4. cap. 8. & alia innumera. Quae sane causa est, ut illa gratia, quae gratuita praedestinationis effectum esse dicitur ab Augustino, vocetur ab ipso gratia liberatrix; gratia liberationis; gratia qua liberamur a concupiscentiarum dominatione; gratia qua liberamur a corpore mortis huius, hoc est vitij eius; denique gratia qua a damnatione liberamur, qua jam tenemur obstricti, & similibus nominibus. Quae apertissime clamant, non aliter Deum homines praedestinando respicisse, quam ut a massa damnationis liberandos, qua iustissimo Dei iudicio tota humana generis massa vitata promeratur.

Quod etiam ex alio capite non minus evidenter constat. Nam, quae postolus docet, & ex Apostolo sanctus Augustinus; hominum electio atque praedestinatio, non nisi in Christo facta est: Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem ut essemus sancti & immaculati in conspectu eius in absteritate, Et iterum: Qui praedestinavit

ibid.

Epist. 106.

ibid.

Lib. de praedest. sanct. c. 10.
Epist. 105 ad Sixtum de verbis Apostoli. c. 11. de grat. c. 10.
Epist. 90.
Lib. de gratia & lae. c. 6.
Lib. de cor. c. 10.

Ephes. 1.

ibid.

nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum in ipsum, secundum propositum voluntatis sue. Sive intelligatur in ipso tanquam in corporis eius plenitudine, cuius ipse caput, nos membra facti sumus, ut subinde Sanctus Doctor videtur intelligere, iuxta illud Apostoli: In quo etiam nos sortem consecuti sumus (ut Augustinus legit) predestinati secundum propositum eius; sive in ipso, hoc est, per ipsum, aut per meritum eius, quae diversitas ad praesens propositum nihil facit. Tam vero, iuxta Sancti Augustini principia, Christus non erat ullo modo venturus in mundum, nisi Adami peccato tota humana natura perisset: Attende Euangelium: venit enim Filius hominis quare & saluum facere quem perierat. Si homo non perisset Filius hominis non venisset. Et in eodem sermone: Quare venit in mundum? Peccatores saluos facere. Alia causa non fuit quare veniret in mundum. Non enim

Ibidem

Serm. 8. de verbis Dom. c. 2. Ibid. c. 7.

de caelo ad terram merita nostra bona sed peccata ducerunt. Haec est causa cur veniret peccatores saluos facere. Et in sermone nono de verbis Apostoli eadem illa verba quamvis planissima, populo plam faciens: Nulla causa fuit veniendi Christo Domino, nisi peccatores saluos facere. Tolle morbos, tolle vulnera, & nulla est causa medicinae. Ergo non aliter facta est hominum praedestinatio, nisi postea praevisione damnationis seu massa humani generis ex peccati iniquitate vitata, ut vi praedestinationis possent per gratiam ab ista damnatione liberari. Nam inde venerunt ista elogia Christi Domini celeberrima, quibus Redemptor & Salvator mundi, & Iesus dicitur, quia saluum faciet populum suum a peccato eorum. Praedestinare quippe homines seu populum suum, non est aliud quam velle saluum facere seu liberare, populum suum a peccatis eorum.

Serm. 3. c. 1

Mat. 11

CAPVT NONVM.

Vnde phrascs istae, massa, & discretio a massa perditionis, & quid significant apud Augustinum.

EX his igitur Augustini densis contestationibus, simul etiam non obscure colligi potest, primo vnde phrascs istae de massa & discretione venerint, quae tam libenter Augustinus usurpat. Huius enim utramque ex Apostolo, qui ad Romanos dicit: An non habet potestatem figuris Ius ex eadem massa facere, aliud quidem vas in honorem, aliud vero in contumeliam? ubi Augustinus semper subintelligit massam illam humani generis, quae similitudine massa, sive lutea, sive farinacea, significatur peccati fermento corrupta esse. Nam quae, quod ibi massa vertitur, ab Apost. aliquoties usurpat, pro conspersione farinae & quae fermento misceri ac temperari solent & ad idem fermentum totam massam corrumpit. Ita expurgate vetus fermentum ut sitis nova conspersio, seu massa, &c. Phrasim vero de discretione Apostolus et ad Corinthios suppeditavit: Quis enim te discernit? Quae verba, sicut Augustinus docet ad Valentinum scribens Ideo dicit, quia de massa illius perditionis quae facta est ex Adam non discernit hominem, ut eum faciat vas in honorem, non in contumeliam, nisi Deus. Et ad Bonifacium docet, homini tanquam de semetipso & de suo proprio bono glorianti dicit: Quis enim te discernit? utique ab ista vase, a massa perditionis, quae per unum omnes misit in damnationem: &c. ergo ille discernit, qui vnde discernatis impertit, poenam debitam remittendo & indebitam gratiam largiendo illa non discernit.

Rom. 9.

Galat. 5. 1. Cor. 5.

Epist. ad Val. ut.

Lib. ad Bon. n. c. 7.

num genus velut eiusdem cum Adamo naturae, & ex ipso derivatum, instar conspersionis, seu massa farinacea, peccato veluti fermento vitiatum, perditum atque damnatum est; non solum quia ratione culpa, quam peccatum attulit, sed & concupiscentiae, qua in prolem culpa transfunditur, animus inquinatur, dominantique carni subditus nascitur: Tunc facta est una massa omnium, veniens de radice peccati & pena mortalitatis. Et inferius: Concupiscentia carnalis de peccati poeniam regnans, universum genus humanum tanquam totam & unam conspersionem originali venia in omnia permanente considerat. Vnde alibi dicit: Universa massa tanquam in vitata radice damnata est. Alibi Pelagianos nolle credere, quod in uno homine tota est massa vitata, & tota damnata, a quo vitio & damnatione sola sanas & liberat gratia.

Lib. 1. c. 1. ad simpli.

Lib. 1. c. 26. Cinn. c. 26.

Lib. 1. cont. Iul. op. 100. perf. f. 147.

Tertio utcumque patet, quid sit illa discretio temporalis, seu liberatio a massa damnationis, quam respicit discretio aeterna, seu praedestinatio gratuita saluandorum, velut adaequatum effectum suum. Quidam enim non satis periti principiorum Augustini, diffidulter possunt acquiescere, quod praedestinationem Augustinus, discretionem a massa damnationis vocet: multi enim videntur per peccatorum remissionem iam a damnationis massa discerni, qui tamen nullo pacto praedestinati sunt, quia relapsi pereunt. Sed sciendum est, quod cum discretio a massa perditionis apud Augustinum ipsa praedestinatione fiat, iuxta illud ipsius: Non enim sunt a massa illa perditionis praescientia Dei & gratia & praedestinatione discreti, aeterna illa discretio

Lib. de ciuit. diu. c. 17.